

RIIGIKOGU KANTSELEI ÕIGUS- JA ANALÜÜSIOSAKOND

Euroopa Parlament arvudes

Nr. 6

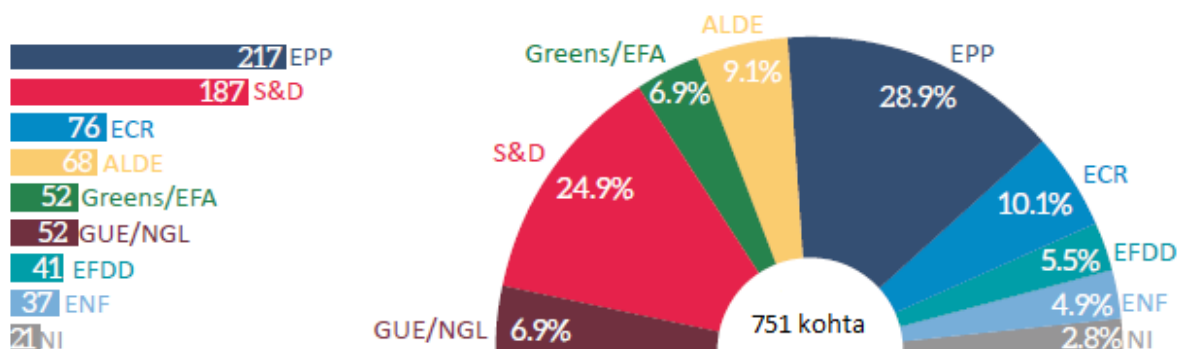
09.05.2019

Lähenevate Euroopa valimiste valguses on asjakohane vaadata tagasi Euroopa Parlamendi tegevusele ning tuua välja olulisemad faktid ja arvandmed nii selle kaheksanda koosseisu (2014–2019) kui ka seitsme eelmise koosseisu kohta alates 1979. aasta juuni valimistest. Käesolevas teemalehes esitatud andmed tuginevad k.a aprillis Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse (EPRS) avaldatud informatsioonile.¹

Euroopa Parlamendi fraktsioonid, 2014–2019

751-liikmelise parlamendi suurim fraktsioon on Euroopa Rahvapartei (EPP). Liikmete arvult teine on Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon (S&D). Neile järgnevad:

- Euroopa Konservatiivide ja Reformistide fraktsioon (ECR),
- Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon (ALDE),
- Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon (GREENS/EFA),
- Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon (GUE/NGL),
- Vaba ja Otsedemokraatliku Euroopa fraktsioon (EFDD),
- Rahvaste ja Vabaduste Euroopa fraktsioon (ENF),
- fraktsioonilise kuuluvuseta parlamendiliikmeid (NI).

Allikas. Briefing, European Parliament: Facts and Figures (andmed 29.03.2019 seisuga)

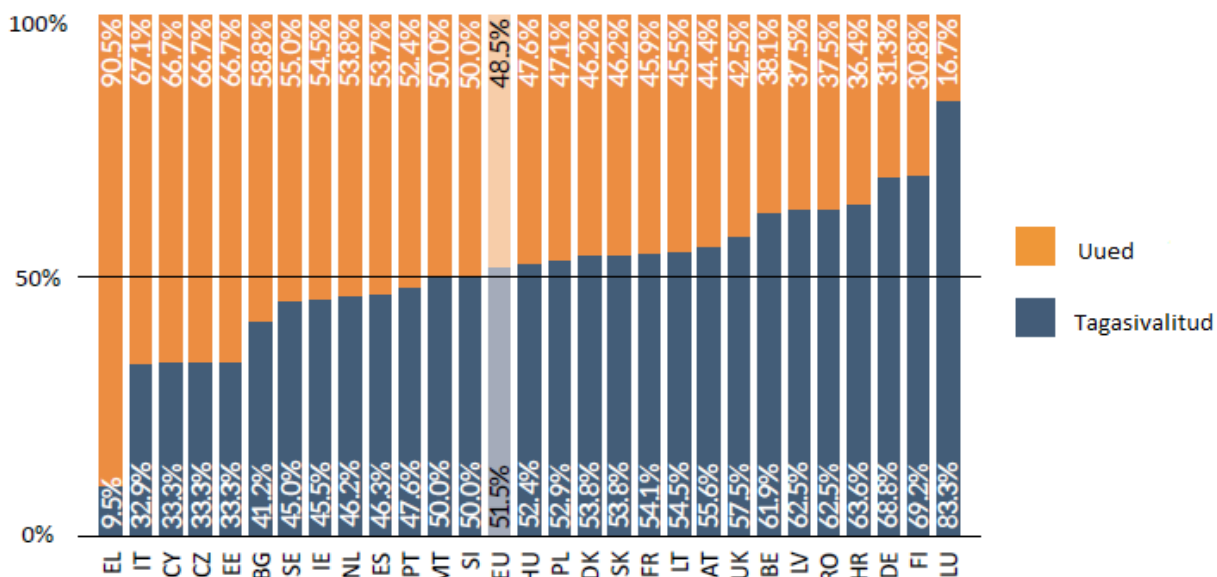
Euroopa Parlamendi liikmete vanus

Liikmete keskmine vanus on 29.03.2019 seisuga 55 aastat. Sealjuures vanim saadik on 90-aastane Prantsusmaalt ja noorim 28-aastane Belgiast. Samas, 2014. aasta juulis toimunud parlamendi avaistungil oli keskmine vanus 53 aastat, vanim parlamendiliige 91-aastane Kreekast ja noorim 26-aastane Taanist. Alates juulist 2014 kuni märtsini 2019 on erinevatel põhjustel vahetunud 108 liiget: 43 saadikut astus tagasi, 6 suri ja 59 nimetati Euroopa Parlamendi liikmelisusega kokkusobimatusse ametisse (nt said oma riigi parlamendi või valitsuse liikmeks).

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614733/EPRS_BRI\(2018\)614733_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614733/EPRS_BRI(2018)614733_EN.pdf)

Uued ja tagasivalitud Euroopa Parlamendi liikmed 2014. aastal

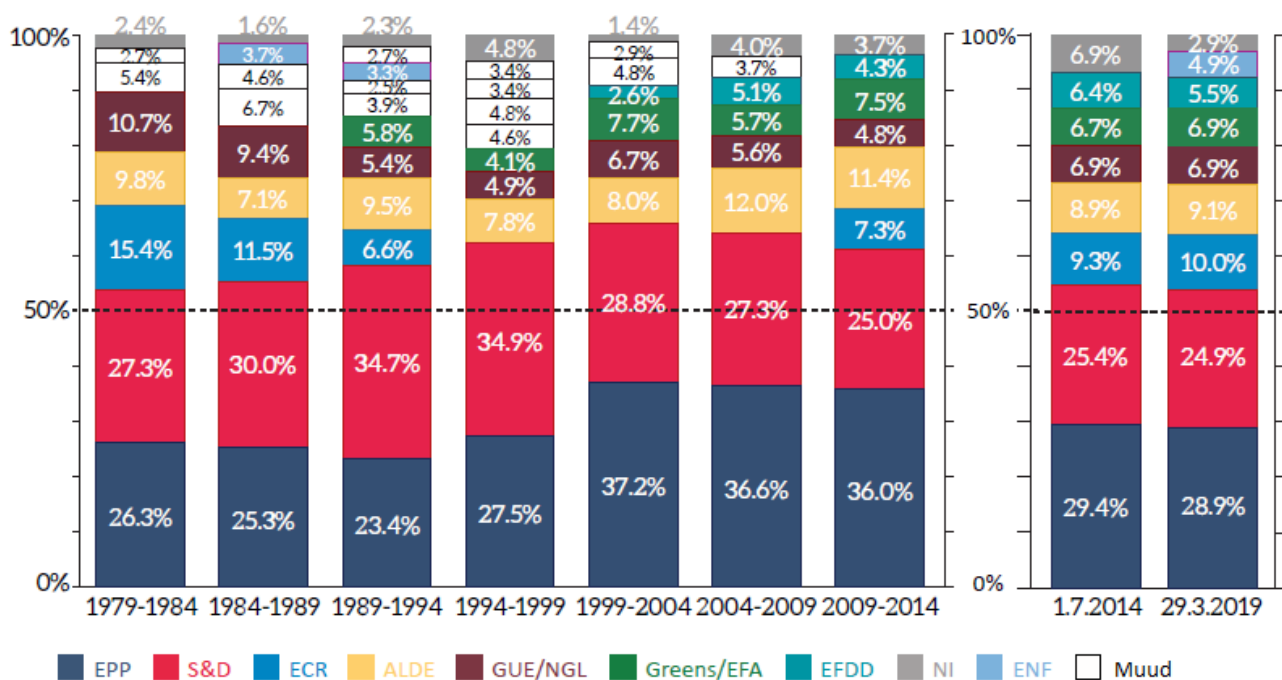
Uued Euroopa Parlamendi liikmed, kes ei ole olnud saadikud eelnevates koosseisudes, moodustasid 2014. aastal 751 liikmest kokku 48,5%. Uute Euroopa Parlamendi liikmete suurim osakaal oli Kreekas (90,5%) ja madalaim Luksemburgis (16,7%).

Allikas. Briefing, European Parliament: Facts and Figures. 2019

Euroopa Parlamendi fraktsioonid koosseisude lõikes, 1979–2019

Allpool oleva joonisel on toodud fraktsioonide vastav suurus Euroopa Parlamendi kaheksa koosseisu lõikes alates 1979. aastal läbi viidud otsevalimistest. Andmed (% kohtade koguarvust) viitavad iga koosseisu ametiaja alguses (juulis) toimuvale avaistungile. Viimane parempoolne veerg peegeldab parlamendi koosseisu 29.03.2019 seisuga. Kategooria „muud“ sisaldab fraktsioone, mida enam ei eksisteeri. Tähelepanu peab juhtima ka asjaolule, et fraktsioonide nimed ja liikmelisus võivad ajas sageli muutuda.

Allikas. Kommunikatsiooni peadirektoraat, Euroopa Parlament. 2019

Fraktsioonid ja liikmesriikide erakonnad Euroopa Parlamendis

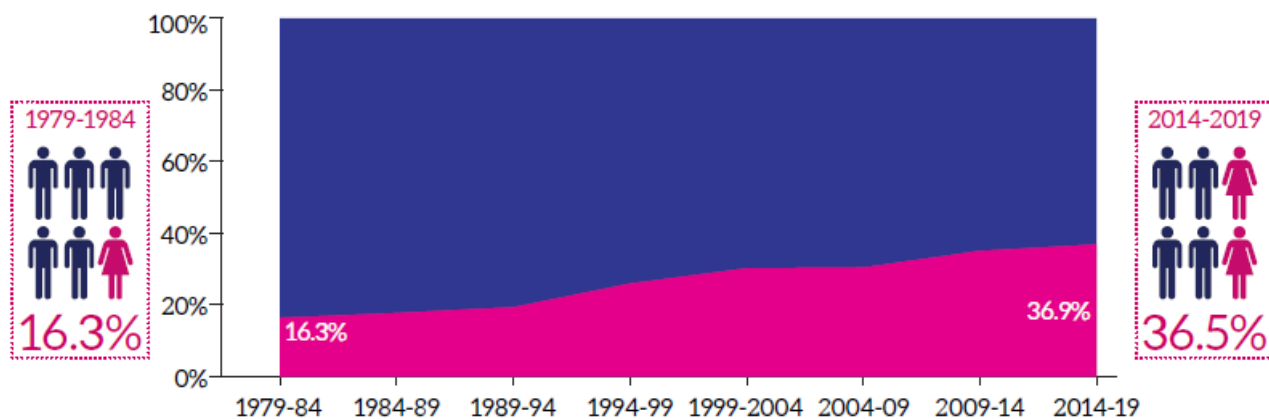
Euroopa Parlamendi kaheksa koosseisu jooksul on liikmesriikide ja saadikute arv olulisel määral suurenenud. Kuigi Euroopa Parlamendi fraktsioonide arv on püsinud üldjoontes stabiilsena (seitsme ja kümne vahel), on nende moodustamise künnis aja jooksul tõusnud ning fraktsioonid kaasavad nüüd parlamendiliikmeid suuremast arvust liikmesriikidest kui varem. Fraktsiooni moodustamiseks on nimelt vaja vähemalt 25 parlamendiliiget, kes esindavad vähemalt neljandikku liikmesriikidest. Kuna ühe fraktsiooni taha koonduvad sageli eri suunitlusega erakonnad erinevatest liikmesriikidest, on Euroopa Parlamendi fraktsioonid ideoloogiliselt vähem sidusad kui nendes esindatud liikmesriikide parteid.

	1979–1984	1984–1989	1989–1994	1994–1999	1999–2004	2004–2009	2009–2014	01.07.2014	29.03.2019
Euroopa Parlamendi liikmete arv	410	434	518	567	626	732	736	751	751
Liikmesriikide arv	9	10	12	12	15	25	27	28	28
Fraktsioonide arv	7	8	10	9	8	7	7	7	8
Liikmesriikide erakondade arv	57	67	103	97	127	168	176	191	232
Rahvusdelegatsioonide arv fraktsioonides	37	42	64	58	74	109	116	129	143

Allikas. Briefing, European Parliament: Facts and Figures. 2019

Meeste ja naiste osakaal Euroopa Parlamendis

Naiste osakaal on Euroopa Parlamendi liikmete seas järjekindlalt kasvanud. Kui vaadelda iga parlamendi koosseisu ametiaja algust, siis esimeses koosseisus on keskmine näitaja 16,3% ja praeguses koosseisus kõrgeim ehk 36,9%. Tõsi, muutused parlamendi praeguses koosseisus on vähesel määral vähendanud naiste osakaalu – võrreldes 2014. aasta juuliga on see nüüd langenud 36,9%-lt 36,5%-le.

Allikas. Briefing, European Parliament: Facts and Figures. 2019

Euroopa Parlamendi praeguse koosseisu naissaadikute osakaal on kõrgeim Soome (76,9%) ning madalaim Küprose ja Eesti (mõlemal 16,7%) puhul. Alla 20% naisi on veel Bulgaaria, Leedu ja Ungari esindajate seas. 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimistel kehtisid üheksal liikmesriigil sookvoodid, mis peamiselt puudutasid valimisnimekirjade moodustamist, kusjuures soolised proportsioonid kehtisid alaesindatuse vältimiseks mõlema soo suhtes.

Liikmesriikide valimisaktiivsus Euroopa Parlamendi valimistel

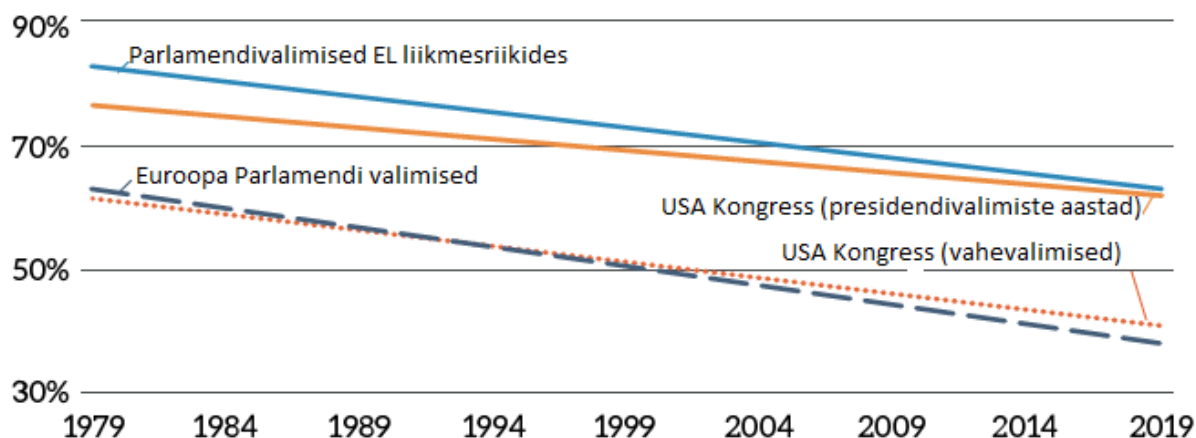
Järgnevas tabelis on toodud kaheksa Euroopa Parlamendi valimiste lõikes järgmised andmed: madalaim osavõtt EL liikmesriikide seas, kohustusliku hääletamiseta kõrgeim osavõtt ja kõrgeim üldine osavõtt. EL keskmine on tõstetud esile helesinise joonega. Kollase kolmnurgaga on tähistatud kohustusliku hääletusega liikmesriigid (hääletamine oli samuti kohustuslik Itaalias aastatel 1979–1989).

		1979	1984	1989	1994	1999	2004	2009	2014	
BE	⚠	91.4%	92.1%	90.7%	90.7%	91.0%	90.8%	90.4%	89.6%	🇧🇪
LU	⚠	88.9%	88.8%	87.4%	88.5%	87.3%	91.3%	90.8%	85.5%	🇱🇺
MT							82.4%	78.8%	74.8%	🇲🇹
EL	⚠		77.2%	79.9%	73.2%	71.5%	63.2%	52.6%	60.0%	🇬🇷
IT		84.9%	83.4%	81.0%	73.6%	69.8%	71.7%	65.1%	57.2%	🇮🇹
DK		47.8%	52.4%	46.2%	52.9%	50.4%	47.9%	59.5%	56.3%	🇩🇰
IE		63.6%	47.6%	68.3%	44.0%	50.2%	58.6%	57.6%	52.4%	🇮🇪
SE						38.8%	37.9%	45.5%	51.1%	🇸🇪
DE		65.7%	56.8%	62.3%	60.0%	45.2%	43.0%	43.3%	48.1%	🇩🇪
LT							48.4%	21.0%	47.4%	🇱🇹
AT						49.0%	42.4%	46.0%	45.4%	🇦🇹
CY	⚠						72.5%	59.4%	44.0%	🇨🇾
ES				54.6%	59.1%	63.0%	45.1%	44.9%	43.8%	🇪🇸
EU		61.8%	59.0%	58.3%	56.7%	49.5%	45.6%	43.0%	42.6%	🇪🇺
FR		60.7%	56.7%	48.7%	52.8%	46.8%	42.8%	40.6%	42.4%	🇫🇷
FI						30.1%	39.4%	40.5%	41.0%	🇫🇮
NL		58.1%	50.6%	47.2%	35.7%	30.0%	39.3%	36.8%	37.3%	🇳🇱
EE							26.8%	43.9%	36.5%	🇪🇪
BG								38.9%	36.1%	🇧🇬
UK		32.3%	32.6%	36.2%	36.4%	24.0%	39.2%	34.5%	35.4%	🇬🇧
PT				51.2%	35.5%	39.9%	38.6%	36.8%	33.7%	🇵🇹
RO								27.7%	32.4%	🇷🇴
LV							41.3%	53.7%	30.2%	🇱🇻
HU							38.5%	36.3%	29.0%	🇭🇺
HR									25.2%	🇭🇷
SI							28.4%	28.3%	24.5%	🇸🇮
PL							20.9%	24.5%	23.8%	🇵🇱
CZ							28.3%	28.2%	18.2%	🇨🇿
SK							17.0%	19.6%	13.0%	🇸🇰

Allikas. Briefing, European Parliament: Facts and Figures. 2019

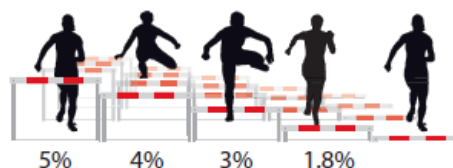
Suundumused valimistel

Alljärgnevad neli erinevatest valimistest osavõttu tähistavat joont peegeldavad seda, et hääletajate arv on olnud järjekindlalt langustel nii Euroopa Liidus kui ka võrdlusena Ameerika Ühendriikides. Paralleelsed jooned EL liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi valimistel näitavad, et valijad käituvad aastate lõikes sarnaselt, kuigi keskmine osalemine on esimeste puhul 15–20 protsendipunkti võrra kõrgem.

Allikas. Briefing, European Parliament: Facts and Figures. 2019

Siiri Sillajõe
asejuhataja
siiri.sillajoe@riigikogu.ee

Õigus- ja analüüsiosakond on Riigikogu struktuuriüksus, mis nõustab parlamendiliikmeid ja nende heaks töötavaid ametnikke. Käesolev teemaleht on koostatud osakonna algatusel. Autorid on valmis arutlema töö sisu üle ja kommentaarid on teretulnud.